

тодікою проводиться на основі публічної інформації та дозволяє визначити рейтинг надійності банку.

Окрім вищезгаданих в Україні рейтинговий аналіз системи комерційних банків здійснюють інформаційно-аналітичні центри «Банк-Інформ», «Калина», «Гроші та світ», Українська фінансова група. Як правило, у вітчизняних методиках загальна оцінка фінансового стану банку не дається, а ранжирування проводиться лише за окремими показниками.

Отже, рейтингування банків в Україні перебуває у стадії розвитку. Вітчизняні аналітики працюють над вдосконалення існуючих та розробкою нових методик. На сьогодні найбільш відомими є методика CAMELS, що розроблена та використовується Національним банком, методика рейтингового агентства «Прозрачна Україна» та Методика рейтингової оцінки надійності банків України розроблена відділом рейтингових оцінок ТОВ «Експерт Україна» разом з Комісією з банківського аналізу Українського суспільства фінансових аналітиків (УОФА). Проте останнім часом з'явилися численні публікації, автори яких підіймають питання розвитку національного рейтингування банківських установ та пропонують власні розробки.

УДК 368.01

О. В. Мурашко, канд. екон. наук, доц.
кафедри страхування,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТРАХОВИКА

В структурі фінансової системи будь-якої розвиненої країни страховики відіграють важливу роль у процесі акумуляції значних грошових коштів — коштів страхових резервів, що використовуються у якості кредитних ресурсів на ринку капіталів шляхом інвестування в економіку країни.

Страхування надає реальну можливість для реалізації великомасштабних проєктів, створює економічні передумови для безперервного відтворювального процесу. Роль страховиків як поставальників капіталу визначають два чинники: перший — наявність грошових коштів, як власних, так і коштів страхових резервів, які вони мають у розпорядженні; другий — строки користування тимчасово вільними коштами.

Незважаючи на те, що головними постачальниками інвестиційних ресурсів, як на українському, так і міжнародних ринках є банки, не можна припинювати інвестиційні можливості страховиків. Так, за даними Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг у першому кварталі 2009 року сукупний розмір активів страховиків становив 39 636,4 млн грн, обсяг страхових резервів — 22 774,9 млн грн, а обсяг сплачених статутних фондів — 12 967,5 млн грн. [2]. Як унаочнюють показники, обсяг страхових резервів складає понад 55 % сукупного розміру активів страховиків та майже удвічі більший за сукупний розмір сплачених статутних фондів, що підкреслює їх значення як джерела інвестиційних ресурсів.

Кошти страхових резервів можуть бути інвестовані страховиками з метою отримання додаткового доходу. Але з огляду на те, що вони не є коштами страховика, а являють собою по суті кошти страхувальників і в разі настання страхового випадку мають своєчасно повертатися їм у вигляді страхового відшкодування, інвестування таких коштів повинно досить жорстко регламентуватися державою, адже страхувальники об'єктивно не мають можливості контролювати наскільки надійно і уміло страхова компанія розпоряджається наданими їй коштами [1]. Ризикове вкладення коштів страхових резервів може призвести до несвоєчасності виконання зобов'язань страховика та його неплатоспроможності. З іншого боку, страхування є важливим чинником стабільного розвитку економіки країни в цілому, а отже постає потреба регулювання вкладення коштів страховиків на двох рівнях: макроекономічному та мікроекономічному.

Метою макроекономічного регулювання є обмеження інвестиції сферою національної економіки, мікроекономічного регулювання — своєчасність та в повному обсязі виконання зобов'язань перед страхувальниками.

Отже, регулювання з боку держави порядку розміщення страхових резервів з метою мінімізації ризику інвестиційної діяльності страховика є цілком виправданим, маючи на увазі головну особливість страхової компанії як інвестора — вторинність інвестиційного портфеля по відношенню до портфеля страхового.

Усвідомлення важливості розміщення коштів страхових резервів, Законом України «Про страхування» визначено принципи інвестування та перелік допустимих активів у межах яких «Правилами розміщення страхових резервів із страхування життя» та «Правилами формування, обліку та розміщення страхових резер-

вів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя» встановлені відповідні нормативи щодо інвестування.

Інвестиційна політика передбачає вибір інвестиційних інституцій та пропонованих ними фінансових інструментів серед тих, які функціонують на ринку, залежно від потреб страховика в термінах, доходності та надійності розміщення коштів. При цьому терміни інвестування мають визначатись з урахуванням такого чинника, як прогноз необхідності страхових виплат. Враховуючі зазначену особливість, вимоги до інвестування коштів страхових резервів в Україні встановлені окремо для страховиків, що здійснюють страхування життя та загальні види страхування.

При порівнянні тексту Закону України «Про страхування» зі Концепцією Європейського Співтовариства в розрізі інвестиційної діяльності страховиків, можна зазначити, що в основу регулювання розміщення тимчасово вільних коштів страхових резервів в Україні покладені загальноприйняті принципи страхування. При цьому в один ряд з принципами інвестування поставлена диверсифікація, яка на наш погляд є методом, за допомогою якого можна реалізувати законодавчо визначені принципи.

Інвестиційний портфель страховика, який відповідає усім вимогам, що ставляться чинним законодавством, є збалансованим. При цьому страхова організація намагається сформувати збалансований портфель, який задовольняє власним інвестиційним цілям. Обираючи оптимальну структуру інвестиційного портфеля, страхова організація ставить за мету насамперед зведення до мінімуму інвестиційного ризику.

Аналіз положень Правил інвестування коштів страхових резервів відповідно до кожної сфери діяльності страховика свідчить про відповідність вимогам до правил розміщення страхових резервів згідно з концепцією платоспроможності ЄС. Проте, суть проблеми полягає у виборі такого співвідношення різноманітних типів інвестицій, який забезпечив би високу доходність в поєднанні з надійністю та ліквідністю вкладень з врахуванням страхових та інвестиційних ризиків.

Література

1. Гаманкова О. О. Фінанси страхових організацій: [навч. посіб.] / О. О. Гаманкова. — К.: КНЕУ, 2007.
2. Комп'ютерна правова база «Ліга»: ЗАКОН — www.liga.kiev.ua
3. Офіційний сайт Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг. — www.dfp.gov.ua